

JAARVERSLAG 2020 STICHTING SENIOENRAAD STICHTSE VECHT

Intro

Seniorenraad Stichtse Vecht (SRSV) behartigt de belangen van huidige en toekomstige senioren (55+). Een steeds groter wordende groep in Stichtse Vecht (SV). Het aantal 65-plussers neemt in de komende 20 jaar naar verwachting met 50 procent toe, het aantal 75-plussers verdubbelt en het aantal 85-plussers verdrievoudigt. In dezelfde periode neemt het aantal jeugdigen (0 – 18) met 25 procent af ...

Tot onze grote spijt noemt de gemeente Stichtse Vecht (SV) senioren niet meer expliciet in nota's en visies, omdat het zogenoemde doelgroepenbeleid is afgeschaft. Waarschijnlijk is er sprake van een misverstand, want senioren of ouderen vormen geen doelgroep. Deze termen verwijzen naar een levensfase. De gemeente kent wel specifiek beleid voor een andere levensfase, namelijk jeugd (tot 18 jaar). Wij spannen ons in voor huidige en toekomstige senioren en blijven streven naar een integrale benadering van senioren, ook door de gemeente Stichtse Vecht.

Streven

Hoe blijven senioren nu en in de toekomst zo lang mogelijk gezond en gelukkig? Hoe kunnen ze zelfstandig blijven wonen? Hoe krijgen zij de juiste zorg als ze het nodig hebben?

Dat zijn in de kern de zaken die wij het belangrijkste vinden. Wij laten ons daarbij leiden door [Positieve gezondheid](#), de landelijke programma's *Een nieuwe generatie ouderen*, *Langer Thuis*, *Een nieuwe generatie ouderenzorg* en *De juiste zorg op de juiste plaats* en de *adviezen van de Raad van Ouderen*. Stuk voor stuk laten die zien dat regie over eigen leven steeds belangrijker wordt in het kader van welbevinden en gezondheid maar ook dat het Rijk en dus de gemeente voorwaarden moet scheppen zodat senioren zo gezond – fysiek én psychisch - mogelijk oud kunnen worden. Wij spannen ons in om daaraan een bijdrage te leveren.

Hieronder een aantal van de onderwerpen waaraan wij in 2020 aandacht hebben besteed. Het concept van Positieve Gezondheid diende als uitgangspunt voor de keuzes die we daarbij moesten maken en hebben gemaakt.

Corona

In maart 2020 werd de eerste lockdown afgekondigd. Dat zette alles op z'n kop en veranderde het dagelijks leven van iedereen. Ook van senioren. Zij zaten gedwongen thuis zonder bezoek, zonder vrijwilligerswerk, zonder activiteiten in clubverband, zonder van alles en nog wat. Digitaal contact was een uitkomst, maar niet voor iedereen haalbaar. Mensen voelden zich vaak angstig en/of (extra) eenzaam. Zelfs zorg en ondersteuning werden minder, vaak op initiatief van de mensen zelf.

Voor SRSV betekende het dat wij niet meer bij elkaar konden komen in de vergaderruimte van Zorggroep de Vechtstreek. We zijn onmiddellijk overgestapt op digitaal vergaderen. En om het gemis aan het onderling contact te compenseren, hebben wij daarnaast het OBA ingevoerd: Ontmoeten, Bijpraten en Afstemmen. Elke week op een vast moment deelden we een uurtje onze ervaringen en bezigheden, wel of niet in het kader van het lidmaatschap van de SRSV. De onderlinge band, het enthousiasme en de energie van ons als groep hebben er niet onder geleden. Ook al hebben we na begin maart in 2020 geen enkele keer meer met het voltallige SRSV-team samen aan een echte tafel gezeten en ging ook onze jaarlijkse heidag niet door.

Ook extern was beeldbellen de norm. Overleggen of kennismaken met mensen en organisaties verliep digitaal. Symposia en congressen werden webinars. Het verbaasde ons – zeker in het begin - hoe handig en efficiënt dat is.

Positieve gezondheid

Uitgangsgedachte van Positieve gezondheid is dat gezond zijn meer is dan niet ziek zijn. Het gaat ook over meedoen, kwaliteit van leven en zingeving ervaren. Lichaamsfuncties, het dagelijkse functioneren en mentaal welbevinden zijn hierbij belangrijk. Positieve Gezondheid vraagt een actieve inzet van ieder mens.

Wij zien het als onze taak om bewustwording in deze te bevorderen onder huidige en toekomstige senioren. Met name om de regie van je eigen leven serieus te nemen.

Onze droom is een Blue Zone in Stichtse Vecht, gebaseerd op de uitgangspunten van Positieve Gezondheid. Als SRSV willen we de totstandkoming daarvan graag stimuleren. (U leest er meer over in onze [Position Statement](#).) Door 55-plussers en SRSV uit te dagen daaraan mee te werken kan de gemeente ook het beleidsvoornemen tot burgerparticipatie realiseren.

Dimensies

Positieve gezondheid onderscheidt zes dimensies. Enkele van onze activiteiten per dimensie:

- *Lichaamsfunctie.* Wij spannen ons in voor de valpreventie en leveren een bijdrage aan fitte en vitale ouderen via het Sportakkoord Stichtse Vecht.
- *Mentaal welbevinden.* Wij doen mee aan het project Samen tegen eenzaamheid SV. En we participeren in de werkgroep ouderen van de regionale huisartsenorganisatie, met dementie als een van de onderwerpen.
- *Meedoen.* Wij maken ons sterk voor ontmoetingsruimtes in elke kern en wij stellen dat geregeld aan de orde bij de gemeente, ook als vastgoed op de agenda staat.
- *Kwaliteit van leven* wordt voor een deel ook bepaald door onze omgeving. Vanaf de startfase van de omgevingsvisie laten we de projectleiders weten wat er van belang is voor senioren en hun leefomgeving.
- *Zingeving.* Wij dragen bij aan initiatieven omtrent ‘ontmoeten met zingeving’ samen met Welzijn Stichtse Vecht, Bibliotheek AVV en de Kaderarts Ouderengeneeskunde.
- *Dagelijks leven.* Al onze inspanningen op het gebied van woonzorg, omgevingsvisie, sociaal domein, sport- en preventieakkoord zijn erop gericht het dagelijks leven van (toekomstige) senioren te verbeteren. We stimuleren een nieuwe uitgave (op papier of digitaal) van de 55+-gids zodat de senioren gemakkelijk hun weg kunnen vinden in SV.

Woonconcepten voor ouderen

In 2020 maakten wij contact met Habion, een woningcorporatie gespecialiseerd in woonconcepten voor ouderen, zoals [Liv Inn, het huis dat je jong houdt](#). Wij spreken over wat nodig is om woonconcepten te realiseren in Stichtse Vecht, welke bijdragen wij daaraan kunnen leveren en het beoogde symposium *Woonkansen in Stichtse Vecht*. De Seniorenraad ziet in clusterwonen veel voordelen ten aanzien van gezond oud worden, zelfredzaamheid, omzien naar elkaar en verminderen van eenzaamheid.

We starten een inventarisatie van de plaatsen en aantallen van nieuw te bouwen huizen in SV en bekijken waar clusterwoningen mogelijk zijn. We volgen webinars waarin voorbeelden van gemeenten besproken worden die actief bezig zijn met grondbeleid en als zodanig grond bestemmen voor de bouw van woningen voor ouderen.

RegiozorgNu

In 2020 zijn er drie digitale vergaderingen van de werkgroep *Ouderenzorg* geweest. Er kon input worden gegeven op diverse onderwerpen, zoals het Zorgplatform, Valpreventie, Covid-19, een nieuw digitaal ketenzorgplatform, voorbereidingen voor een integraal programma ten aanzien van Ouderenzorg. De Seniorenraad was daarnaast ook vertegenwoordigd bij het symposium op 5 maart 2020 vanwege het afscheid van de directeur, die de transitie van KetenzorgNu naar RegiozorgNu mogelijk heeft gemaakt. Dit symposium leerde ons dat huisartsen in de nabije toekomst meer multidisciplinair en wijkgericht gaan werken.

Valpreventie

SRSV wil zich graag inspannen voor wat echt een verschil kan maken in het leven van (toekomstige) senioren. We kozen voor valpreventie. Omdat jaarlijks ongeveer 400 mensen in Stichtse Vecht medische hulp nodig hebben na

Seniorenraad

Stichtse Vecht

een accidentele val (onopzettelijk vallen, struikelen of uitglijden; verkeersongevallen vallen hier niet onder). Voor het overgrote deel zijn dat senioren. Een val kan veel leed berokkenen zowel fysiek als emotioneel. Het geeft bovendien een directe belasting voor mantelzorgers en maatschappelijke ondersteuning. Door een val kunnen senioren plotseling onnodig kwetsbaar worden en de eigen regie verliezen.

SRSV heeft contact gezocht met mensen en organisaties in Stichtse Vecht die zich al met valpreventie bezighielden en heeft primaire (niet-medische) en secundaire (medische) preventie-initiatieven in kaart proberen te brengen.

Bij selectieve preventie ([zie actuele indeling preventie](#)) is het streven de senior *een leven lang bewegen* te gunnen. Daardoor worden kracht en balans op peil gehouden en blijft de senior zo lang mogelijk zelfredzaam. Hiervoor ontwikkelde team 1 van het Lokaal Sportakkoord de cursus *Fit & Vitaal*. Helaas kon deze cursus in 2020 nog niet plaatsvinden. *Fit & Vitaal* bestaat uit vijf lessen met kracht- en balanstreining, informatie over valrisico's en uitleg over sport -en beweegmogelijkheden voor senioren die nog niet valgevaarlijk zijn. Doel: deelnemers in groepsverband aan het sporten te krijgen, met specifieke aandacht voor training om valongelukken te voorkomen.

In het Sportakkoord Stichtse Vecht stimuleren we lokale sportclubs om sport voor ouderen aan te bieden. Niet alleen om het aantal valongelukken te verminderen maar universele preventie door ook de fysieke conditie van mensen te onderhouden en/of te verbeteren.

Geïndiceerde valpreventie wordt door Vechtverband aangeboden middels het project [Blijf gaan en staan](#).

Om valpreventie in Stichtse Vecht duurzaam te implementeren, is de hulp nodig van vele andere partijen.

Eind 2020 is een start gemaakt met een *Preventiepad valpreventie* in Stichtse Vecht, door een breed samenwerkingsverband van GGD, Zilveren Kruis, Nederlandse Zorgautoriteit, huisarts, ergotherapeut, fysiotherapeuten, gemeente SV, Welzijn SV, Careyn, projectleider *Blijf gaan en staan* en Seniorenraad SV. In 2021 hopen we goede samenwerkingsprocedures, een beslisboom en een goede menukaart voorhanden te hebben. Valpreventie in Stichtse Vecht wordt hierdoor een heldere zaak.

Samen Dementievriendelijk

Het project *Samen dementievriendelijk Stichtse Vecht* is stil komen te liggen vanwege corona. De coördinator van dit project heeft haar werkzaamheden beëindigd. Heel jammer, na al haar inspanningen om de gemeente Stichtse Vecht samen dementievriendelijker te maken.

Het voorstel om webinars te organiseren om op die manier de kennis te verspreiden, vond binnen de gemeente geen gehoor.

Adviezen

In 2020 gaven we adviezen – op verzoek van de Adviesraad Sociaal Domein Stichtse Vecht – inzake het *Integrale Beleidskader Sociaal Domein (IBSD)*, de *Vastgoednota*, de *Strategische Koers Dorpshuizenbeleid*, het *Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke opvang en begeleid wonen (MOBW)* en de *Nota Minima- en schuldverleningsbeleid*. [Recente adviezen kunt u lezen op onze website](#).

Geschiedenis en convenant

Stichting Seniorenraad Stichtse Vecht is een voortzetting van Stichting Seniorenraad Breukelen. Het in 1999 met die gemeente gesloten convenant is in 2011 overgegaan naar de nieuwe gemeente Stichtse Vecht, maar is – ondanks herhaaldelijk verzoek - nooit geactualiseerd. In 2020 hebben wij de wethouder Sociaal domein verzocht om een taakstelling met bijbehorend budget en een overeenkomst als fundament. Daartoe schreven we een [Position Statement](#). Dit verzoek is niet gehonoreerd. Wij betreuren dit, ook omdat burgerparticipatie een belangrijk item is in de gemeente en regelmatig in visies en nota's wordt vermeld. Senioren die bereid zijn om in het kader van zingeving veel werk te doen voor de goede zaak leveren een waardevolle bijdrage die nu en in de toekomst beter benut kan worden. Wij blijven wel een van de netwerkgroepen die de Adviesraad Sociaal domein adviseert.

Seniorenraad

Stichtse Vecht

Samenwerking gemeente

Eind 2020 kunnen wij met genoeg vaststellen dat de gemeente niet om ons heen gaat. Wij worden bij veel zaken betrokken en hebben vijf keer uitgebreid contact met beleidsambtenaren van het Sociaal domein. Ook met andere, diverse ambtenaren is er sprake van wisselwerking. Op verzoek leveren we input voor bijvoorbeeld de lokale inclusie-agenda, Sportnota, Samen tegen eenzaamheid SV en preventie-onderwerpen. We doen mee aan de startbijeenkomst van de woonzorgvisie. Allemaal projecten waarin wij meedenken en aandacht vragen voor zaken die senioren van nu en in de toekomst ten goede komen. Ten aanzien van de omgevingsvisie leggen we aan de eerste projectleider uit wat wij belangrijk vinden: een Blue Zone in Stichtse Vecht. Een leefomgeving die de inwoner uitnodigt of zelfs uitdaagt om te bewegen, waar men elkaar tegenkomt en ontmoet, waar mensen bij elkaar wonen in hofjes of clusters, waar men elkaar stimuleert en zelfredzaamheid de norm is, waar men klaar staat voor elkaar en elkaar een helpende hand biedt of gewoon samen leuke dingen doet, waardoor de vraag naar Wmo-zorg kan worden uitgesteld.

Senioren en gemeente

De Seniorenraad Stichtse Vecht komt op voor de belangen van huidige en toekomstige senioren. We willen graag dat deze levensfase aandacht krijgt in gemeentelijke nota's en visies. Daar hebben we in 2020 opnieuw voor gestreden. De trend is dat gemeenten integraal gaan werken en het doelgroepenbeleid afschaffen. Maar als we spreken van senioren gaat het zoals gezegd, niet om een doelgroep, maar om een levensfase waarin ieder mens die niet voortijdig sterft, terecht komt. Een levensfase die wél specifieke aandacht nodig heeft. Wij vinden het teleurstellend dat de gemeente SV dat niet expliciet onderkent. Immers naar verwachting is in 2040 het aantal 75-plussers van nu verdubbeld tot circa 13.500 personen. En hoe ouder hoe meer senioren gebruik (moeten) maken van Wmo, Wlz en aangepaste woonvormen. Er is beleid nodig dat daarop anticipeert. Gelukkig richten de adviezen van Adviesraad Sociaal domein SV zich wel op senioren en worden die ook als zodanig benoemd.

Tot onze grote spijt heeft de gemeente in 2020 besloten om de nota Ouderen 2016 – 2018 *Zilver aan de Vecht* niet te actualiseren. Aan deze nota is lang, intensief en gezamenlijk gewerkt, en het resultaat omvat een compleet en praktisch overzicht van aandachtspunten en zaken die nodig zijn voor senioren, nu en in de (nabije) toekomst. Bovendien was in het Collegewerkprogramma 2018-2022 een integraal ouderenbeleid toegezegd. De opvolger van *Zilver aan de Vecht* zou het Integraal beleidskader sociaal domein (IBSD) moeten zijn. SRSV is van mening dat de belangen van senioren daarin onvoldoende worden behartigd. Bovendien is het IBSD een *beleidskader* op hoofdlijnen en bevat het geen afspraken die richting geven aan het beleid. Natuurlijk vinden we het een goede zaak dat de gemeente meer integraal wil werken maar we realiseren ons ook dat senioren afhankelijk zijn van de juiste uitvoeringsagenda. En onze ervaring leert dat uitvoering vaak een zwak punt is in Stichtse Vecht. Op 12 mei en 2 juni hebben we ingesproken en de politiek van onze zorgen op de hoogte gebracht tijdens gemeenteraadsvergaderingen. Naar aanleiding hiervan is een motie ingediend door Groen Links, Het Vechtse Verbond, Maarssen 2000, Streekbelangen, Lokaal Liberaal en VVD met het verzoek om een uitvoeringsagenda inclusief planning en opgave van de benodigde en beschikbare middelen per onderwerp, zodat daarmee rekening kan worden gehouden bij de begroting van 2021. De wethouder heeft dit ingevuld door een matrix op te stellen gebaseerd op de vier thema's uit het IBSD, die richting zouden moeten gaan geven aan het beleid: 1. De leefwereld van onze inwoner is leidend, 2. Voorkomen is beter, 3. Samenspel van eigen keuze en onderlinge afhankelijkheid en 4. Iedereen doet mee. We zien daarin geen samenhangend integraal ouderenbeleid.

Seniorenraad

Stichtse Vecht

Subsidie

Ook in 2020 ontvingen wij aan het begin van het jaar van de gemeente een subsidie van € 1500. Voor 2021 hadden wij meer ambities en hebben we een subsidie voor diverse projecten aangevraagd: onder meer voor een symposium *Woonkansen voor ouderen*, om ouderenorganisaties en senioren via een Seniorenplatform SV te verbinden, om senioren te informeren, te activeren en hun bewustwording te bevorderen en voor scholing aan senioren om het gedachtegoed van Positieve gezondheid in Stichtse Vecht te verspreiden.

Samenstelling bestuur

Veel bestuurswisselingen in 2020. Begin van het jaar namen wij afscheid van Jan Onnes. Op 1 februari nam Irmgard Michielsen de voorzittershamer van hem over. Fred Berghout en Gisela Pel kwamen in de loop van het jaar onze gelederen versterken. In december namen Marie-Madeleine Claassen en Fer Poncia afscheid.

Afscheid

Jan was acht jaar lang de motor van SRSV. Hij was een verbindende voorzitter en onderhield veel relevante contacten in heel Stichtse Vecht. Hij werkte samen met Tom Boon mee aan *Zilver aan de Vecht* maar zette ook bijvoorbeeld de tandzorg voor senioren en het Zorgplatform op de agenda. Marie-Madeleine Claassen was vanaf april 2017 actief. In het bijzonder op het terrein van werk en inkomen, inclusief armoede, van 55-plussers. Zij verhuisde naar een andere gemeente. Fer Poncia was vanaf september 2015 SRSV-lid. Zijn belangrijkste aandachtspunten waren wonen, gebiedsgericht werken en demografische ontwikkelingen. Hij onderhield allerlei contacten met mensen uit de lokale politiek en het maatschappelijke middenveld en was goed op de hoogte van wat er speelde.

Wij zullen de plezierige en inspirerende samenwerking met Jan, Fer en Marie-Madeleine missen.

Nieuw

In juni 2020 is Fred Berghout uit Kockengen toegetreden als lid van SRSV. Fred werkte mee aan de totstandkoming van de Sociale Coöperatie AanZ die begin februari 2020 in Stichtse Vecht van start ging. Voor zijn pensioen werkte Fred jarenlang in het bankwezen.

Sinds 1 december 2020 is Gisela Pel-Wouters uit Breukelen actief als lid van SRSV. Gisela werkte als docent en beleidsmedewerker bij het Zuivelbureau en Culinair Instituut Nederland (opleidingsinstituut voor koks) en later als mede-eigenaar bij Wim Pel Productions, gespecialiseerd in nasynchronisatie.

september 2021

Seniorenraad Stichtse Vecht:

Fred Berghout, Gisela Pel, Gerda Mensink, Irmgard Michielsen, Aldert Nooitgedagt, Gisela Pel en Joke van Schoot